

Veress
Miklós

KARÁCSONY STÁCIÓI

1. Regölös

Ácsolt kaput tölgyfagerendából
lakatolt rá lakatot tűzkímélte vasból
dörömbözzön medve az tuskéstalpú
kapud ne szakítsa mégse be
Faragj csudakapufélfát égigérő fából
kallantytú szerőzz rá sárkányfej fogából
dörgölje toportyán nem döntheti úgy sem
nem tér be házadba
Rakass nagy kerítést vérszínű kövekből
rakasd ki az alját éjszínű kövekből,

az a ravasz kaparhatja
nem mehet be hozzád gazda
csak mi medvefejben
csak mi farkasfejben
csak mi rókafejben
heje rege rejtem
Először lett Ádám a földön
az 6 napját regölöm
azután lett belőle az Éva

heje rege réka
holnap lesz nagykarácsony
tyúk fő a fazékba
Ha nem adja a gazda
kilopja a ravaszka
Hogyha adja a gazda
megöntözzük a házát
élet-halál vízzel

2. Regélös

Fagyok tarajlanak
ilyenkor éjszaka
szelek iramlanak
jvedten északra
erdők agancsokak
patájuk megvetik
s havat legének hol
a csillag születik

Eltévedt pásztorok
riadós éje ez
idegen jászolok
tagadós éje ez
csak hol az értelem
és béke van jelen
álmata pásztorok
ott leszen Betlehem

3. Vigadó

Először jön kiskarácsony
azután jön nagykarácsony
hideglelő
jövendőiő
akinek nincs kérjen kölcsön
lábaskában ólmit öntsön:
völégénynek ki jön elő

Kiskalács
nagykalács
reggelig lesz kacagás

Először jön kéményseprő
másodiknak szokereplő
harmadiknak
igazinak
meg a burkusok királya:
szakállig ér a szája
és az orrán rózsák nyílnak

Kacagásba ki kopog?
Betlehemes pásztorok
de micsoda pásztorok
földig ér a bekecs rajtuk
gyerekhangra nyílik ajkuk
a szakálluk kenderkóc
a hazájuk Bergengóc

Aranydió
mogyoró
vankos kell meg takaró

4. Névodó

Amíg nem jó Szilveszter
senki újat nem kezd el
szabó nem varr új ruhát
cipész eldob kaptafát
Tamás Dávid nagypapája
nem veri az unokát
aztán ki-ki belekezd
s nyakonönti Vízkereszt

Menyhért Gáspár Boldizsár
gyékényfalú jászolkába
és kendőbe bugyolál:
mint a megkelt kenyeret
megjelöli testem késsel
majd hatalmas nevetéssel
kemencébe belevet

Vízkeresztől hét napra
Veron lép a havakra
s bújhatok mert megtalál

Vízkeresztől Tűzkeresztig
akik mindég újrakezdek
csak azokból lehet sütni
a világnak — kenyeret

5. Suttogó

Világta — égig érő
Fenyőfa — zöld lobogás
izzik mint a regélő
pásztor szemébe parázs

s hol van a hlt ma
mely melegít ha
fölsír az emberiség

Semmit se tudni
csak elaludni
hulljon az éjszaka rém

hogyan szoptatja
s hogy simogatja
neonszemű Mária — a gép

Am hol a pásztor
és hol a jászol:
csillagos úr a karám

Menyhért hegyeket lép át
Boldizsár nyomába lép
hoz Gáspár karcsú rakétát
Menyhért vadászpülőt

Hullnak az árvák
kik körülállnak:
lovak tehének s a tevék

Boldizsár világcöpülőt —
hozzák a füstöt a vért

melyikért nyúl
melyikért

6. Nyugovó

Ne rakass kerítést vérszínű kövekből
ne ácsolt kaput tölgyfagerendából
hadd mehessünk má be hozzád

gazda
medvefejben
sárkány-emberfejben

haja rege rejtem
haja rege rejtem

Nagyanyám tizenhat éves
korában ment férjhez, és
kilenc gyereket szült.
„Erőszakkal hozzáadták ahhoz az
emberhez” — hallottam egyszer
egy beszélgetést.
„És szeretett valakit?” — kér-
dezte az egyik diskuráló.
„Nem, senkit, de hát mégiscsak
erőszakkal...”

Bejöttem a tanyáról, és meglá-
togatom a nagyanyámat.
Ez a ház mindig csendes, soha
egy hangos szó.

Most nyár van. Nagyapám és
fiai kint dolgoznak a tanyájuk-
kon. Aratnak. Csak egyik nagy-
néném hiányzik, aki Pestre ment
férjhez, és anyám. Meg egy
nagybátyám, aki katona.

Emlékszem, fiatalabb korában
nagyanyám is mindig kiment a
tanyára, és ő főzött az aratók-
nak. Ezt a tisztséget most egyik
idősebb néném látja el.

Nagyanyám itthon a ház körül
rengeteg kislibát nevel. Délelőt-
tönként kihajtja őket a füves
árokpartra. Leül melléjük, és
mozdulatlanul nézi őket.

Már az utcáról észreveszem őt.
Mindig fekete kendőt hord,
mintha gyászolna valakit. Most
is.

— Csókolom — mondom neki,
és leülök mellé.

— Hát bejöttél? — kérdi. —
Mi újság a tanyán? Anyád?

Mindig ezt kérdezi, de sose vár
választ. Ugyanazt mondanám:
„Nincs semmi újság. Anyám jól
van, és én is jól vagyok.” Mert
nincs értelme, hogy az életem
részleteit elmeséljem.

A libák is leülnek, és mozdul-
atlan nyakkal merednek előre.

Nagyanyámék egy hosszú pa-
rasztházban laknak. Az utca
egyik sarkán épült. Most ennek a
háta mögött kuporgunk. Belelő-
gatom a lábam a kiszáradt vize-
árókba.

— Szerettem volna már rég
megkérdezni — szólok meg —,
hogy mi volt, amikor én meg-
születtem.

— Mi lett volna? — mondja, és
nem tekint rám. — Ebben a ház-
ban születél. Innen vitt el ben-
neteket Molnár László

Mindig tisztelettel beszél a ba-
juszoról. Nem mondja, hogy vő,
csak a teljes nevén.

Tovább erősködöm:

— De mégis, mi volt?
— Hát jó — mondja nagy-
anyám. — Ideje, hogy megtudj
valamit. Anyádra úgyse számít-
hatsz...

Ekkor tudom meg, hogy anyám
nyugtalan természet volt. Úgy
tizenkilenc éves koráig nem volt
vele semmi baj. Akkor egyszer-
csak eltűnt. Egy levelet hagyott
hátra, hogy ne keressék, mert el-
ment Pestre cselédnek... —

Márton
KláraEGY NAPSZÁLLTA
EMLÉKE

Nem kutattuk — mondja nagy-
anyám —, mert amióta az történt
vele... Kiszámíthatatlan lett. Ti-
zenkilenc éves korában agyhár-
tyagyulladását kapott, az orvos is
lemondott róla. Mégis meggyó-
gyult, de attól a perctől fogva
megváltozott. Se a tanyán, se a
ház körül nem akart segíteni.
Azt hittük, hogy a betegsége tet-
te nyugtalanná. Hetekre eltűnt.
Csak onnan tudtunk felőle, hogy
jöttek az ismerősök. Most itt
szállt meg, most ott.

Egyszer aztán az ismerősök is
szem elől vesztették. Azt hittük,
tényleg Pestre ment. Sokáig nem
hallottunk róla.

Egy szeptemberi napon jön a
szomszédból egy asszony, és azt
mondja, jöjjen ki az utcára, mert
itthon van a Mária.

Megálltam itt, a saroknál.
Anyád éppen itt sétált a ház
mögött, ahol mi ülünk most. Ep-
pen hátat fordított nekem, de
feltűnt, hogy milyen nehézkesen
jár, és milyen dagadtak a lábai.
Odaszaladtam, hogy előlről is
lássam, mert szörnyű gyanúm
volt.

Csak nézett rám, és elcsírta
magát.

A hetedik-nyolcadik hónapban
lehetett. „Gyere be — mondtam
neki —, nem kell, hogy az egész
utca meglássa...”

Húzódzott. Fél, hogy az apja
agyonüti. Mondtam, nem fogom
engedni, különösen ilyen állapot-
ban nem. Erre megnyugodott és
jött csendesen utánam.

Novemberben születél. Abban
a kiskamrában, ahol most a tyú-
kok laknak.

— Hát az apám? — kérdező —,
és nem árulom el neki azt a ne-
vet, amit gyerekkorom óta őrzök,
sem azt az utat, amit érte meg-
tettem.

Sóhaj.

— Anyád úgy viselkedett a
tárgyaláson, mint aki nem nor-
mális. Először megnevezett egy
idevaló legényt, aki aztán Pestre
ment dolgozni, amikor még te
meg sem születél. A férfi ron-
dán viselkedett, de nem is taga-
dott. Azt mondta: lehetséges...

A második tárgyaláson anyád
megmakacsolta magát, és vissza-
vonta, amit előbb állított. Hiába
rimázkodtunk neki; nagyapád
még meg is verte. Csak sírt, vagy
hallgatott. Mi pedig abbahagytuk
az egészet. Hát ilyen dilinós volt

az anyád. Azt senki nem tudja
kinyomozni, hogy állapotos volt-e
anyád akkor, amikor elkezdett
csavarogni. Vagy csatangolásai
alatt szerzett valahol.

A libahadon egy kutyá vág át.
A gúnár messzire utána fut.

— Hajtsuk be őket — mondja
nagyanyám.

Teregettem őket, nagyanyám
pedig előremegy, és kinyitja nek-
ik a nagykaput.

Ott állók a verandán. Ugyan-
ott, ahol akkor régen játszottunk
Petrával, amikor a bajszos cuk-
rot adott nekünk.

Tizennégy éves vagyok. A
kertben ugyanazok a lepkevirá-
gok nőnek évről évre, ugyan-
olyan lila az orgona a deszkake-
rítés mellett, mint akkor. Mint-
ha most jönne anyám azon a ka-
viccos úton végig, mint akkor,
amikor a bajszos mögött egy
kicsit hátramaradt a kapuban, és
csak később ért hozzánk.

Az az akkori pillanat itt ma-
radt az udvaron. Akkor is így
lefelé ment a nap. Csak a suga-
rai voltak a levegőben.

Odamegyek a szomszédok ke-
rítéséhez és átkiabálok.

Petra jön az udvaron át.

— Mi van? — kérdi.

— Gyere játszani — mondom
neki.

— Játszani? — kérdi magasra
húzott szemöldökkel. — És mit
játszunk?

— Homokozzunk!

— Hülye vagy? Azt kell ma-
nem, hogy hülye vagy...

— Csak vicceltem — mondom
neki —, kíváncsi voltam, hogy
mit szólsz.

— Hát jó volt volt — mondja,
és eltűnik.

Nézek utána. Már nincsenek
kocniái.

— Siess haza — kiabál oda
nagyanyám. — Mindjárt letmegy
a nap.

Etközönök tőle.

Kint a kapuban végignézek az
utcán. Ott, ahol elfogynak a há-
zak, egy nagy vásártér van. Min-
den évben egyszer ott árulják,
adják, veszik az állatokat. Látom
a füves térség egy kis darabját.
A túlsó végén vonatsín fut. Za-
katolást hallok. Aztán jönnek a
fekete, rohanó kocsik. Valamikor
talán anyámat vitték.

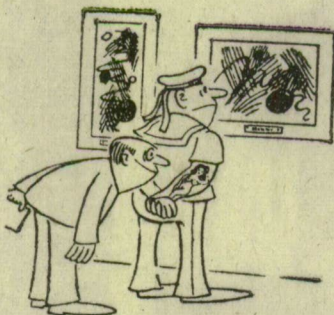
Allok, amíg csak hallok a sí-
nek kattogását.

HUMOR
SAROK

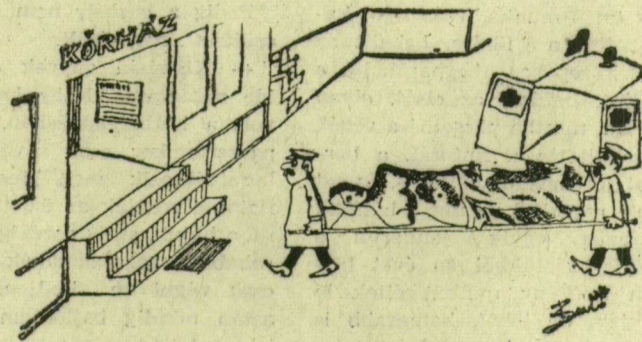
Lelelmény

A legvonzóbb kép

Ismét egy boleset

Lovasolimpia

